

VELIKI JUGOSLOV. MANEVRI

K vojaškim vajam so bili povabljeni vojaški reprezentanti Zapada, ne pa predstavniki Sovjetije niti ne njenih satelitov.

BEOGRAD. — Dne 17. sept. so se pričeli doslej največji jugoslovanski vojaški manevri, h katerim pa niso bili povabljeni kot opazovalci ne gostje ne sovjetski predstavniki, niti ne predstavniki sovjetskih satelitov. — Vojaške vaje so se pričele v okolici Zagreba.

V nasprotju s tem, pa načeljuje sam angleški maršal Montgomeri, ki je podpoveljnik čet NATO organizacije, veliki angli. delegaciji, katere član je tudi general Sir John Harding, načelnik britanskega imperialnega štaba. Prav tako so reprezentirani na teh manevrih vojaški in diplomatski predstavniki Združenih držav, Kanade, Francije, Grčije in Turčije.

Maršal Montgomery je bil povabljen kot osebni gost maršala Tita. Odsotnost predstavnikov Sovjetov in sovjetskega bloka je značilna v očigled govorici zadnjega časa, da se Titova Jugoslavija približuje Kominformu in k spravi s svojimi bivšimi komunističnimi zavezniki.

Nadaljnje presenetljivo dejstvo je, da bodo manevri izvajani v znamenju obrambe ofenzivnega udarca od madžarske strani, čigar smoter bi bil zavzetje Reke ob Jadranskem morju.

Mnogo večje važnosti bi bila obramba proti ofenzivnemu udarcu skozi "Ljubljanska vrata" proti Trstu. Toda za to bi bilo potrebno sodelovanje italijanskih čet, na kar pa v sedanjem času zaradi tržškega spora ni misliti.

Za Zapad bodo ti manevri posebnoma zanimivi iz vzroka, ker hoče Zapad ugotoviti, če znajo jugoslovanske oborožene sile smotno in učinkovito uporabljati moderno težko orožje, katerega so dobili največ iz Amerike, od kar so prelomili z Moskvo, v vrednosti nad \$1.000.000.000 (en bilijon ali milijardo dolarjev).

Velika nesreča blizu Cantona; štiri osebe ubite

CANTON, O. — Na cesti Rt 43, na intersekciji Mount Union in Greentown Rd., se je pripetila 18. septembra zvečer oz. ponoči težka prometna nesreča. Kolidirala sta dva avtomobila, pri čemer so bile štiri osebe ubite in dve ranjeni. Eden ubitih je bil Jack Strickich iz Hartville ki je umrl v bolnišnici v Cantonu.

Ena izmed ubitih oseb je bila ženska, ki pa ob času tega poročila še ni bila identificirana.

Vremenski
prerok
pravi:

Danes in ponoči deloma oblačno in bolj hladno.

Novi grobovi

Jos. Dolinar Sr.
V petek zjutraj je nenadoma umrl na svojem domu Jos. Dolinar Sr., lastnik dobro poznane gostilne na 6737 St. Clair Ave. On in njegova žena sta vodila to gostilno že od leta 1938. Pred tem je bil v "sheet metal" in "tinning" stroki kakih 20 let. — Star je bil 69 let in rojen v Ljubljani, odkoder je prišel v to deželo pred 39 leti. Tukaj zapuščala ženo Alberto roj. Verbič, ki je bila tudi rojena v Ljubljani, sina Josepha Jr., hčerko Ruth in enega vnuka. V Evropi pa zapuščala dva brata, profesorja Alojzija Dolinarja v Beogradu, in Franceta Dolinarja, upokojenega opernega pevca. Zapuščala tudi sestro Marijo Bricek. Bil je član Carniola Tent 1288 T. M. Pogreb danes zjutraj ob 9. iz Zakraskovega pogrebnega zavoda, v cerkev sv. Vida ob 9:30 in od tam na Kalvarija pokopališče.

Komunisti so izsilili priznanja o bacilski vojni v Koreji

Ameriški letalski polkovnik je povedal, da so "priznanja" o bakteriološki vojni napisali rdeči poročevalci.

WASHINGTON. — Ameriški letalec, polkovnik Walker Mahurin, ki je bil zdaj z ostalimi vred osvobojen iz komunističnega ujetništva, je izjavil, da sta dva komunistična vojna poročevalca napisala "priznanja" o ameriški bakteriološki vojni v Koreji, katere priznanja so bili ameriški letalci prisiljeni podpisati.

Polkovnik Mahurin je rekel, da sta on in nek drugi letalec podpisala ta priznanja pod duševnim mučenjem in smrtnimi grožnjami.

Kot avtorja tistih "priznanj" je imenoval polkovnik poročevalca Wilfreda Burchetta in Allana Willingtona. Burchett je Avstralec in poročevalec pariškega komun. lista L'Humanite, dočim je Willington Anglež in poročevalec londonskega komunističnega glasila Daily Worker.

NOV MESTNI SODNIK

CLEVELAND. — Governor Frank J. Lausche je imenoval 33-letnega odvetnika John V. Corrigan za mestnega sodnika v Clevelandu. Corrigan bo nadomestil umrlega sodnika Frank D. Celebrezze.

General Oakes pojde v Korejo

SEOUL. — General John C. Oakes, bivši tajnik generalnega štaba v Washingtonu, je bil imenovan za poveljnika artilerije 25. divizije v Koreji.

Stavka italijanskih tiskarjev

RIM. — Italijanski tiskarji so šli dne 19. septembra na 24-urni štrajp. V soboto popoldne in v nedeljo ni bilo v Italiji tiskane nobenega časopisja. Zakaj so zastavali, poročilo ne omenja.

ČEDALJE VEČ ŠOFERK

NEW YORK. — Nekoč je bilo vožanje avtomobilov popolnoma moško opravilo. Po zadnjih podatkih pa je zdaj v Združenih državah med registriranimi vozači avtomobilov že nad tretjino žensk. Po vojni je naraslo njihovo število za 12 odstotkov.

PREDAJA RDEČEGA LETALCA

Komunistični letalec je priletel z MIG jet-letalom na ameriško letališče pri Seoulu.

SEOUL, Koreja. — Danes zjutraj je prigmelo sovjetsko MIG jet-letalo nenapovedano s komunističnega severa ter gladko pristalo na ameriškem letališču 15 minut od Seoula.

Ameriški letalci so nemudoma obstopili komunističnega letalca, ko je izstopil iz letala, ter ga odvedli na glavni stan k zaslišanju.

Neki častnik 5. ameriškega letalskega zbora je izjavil, da se v "sedanjem času še ne more razodeti narodnosti letalca, ki pa ni Severnokorejec."

Letališče je bilo nemudoma postavljeno pod varnostno stražo. Posebni stražniki stražijo vhode in izhode in vsakdo, ki odide ali pride je natančno preiskan.

Letalo pristalo na razburkanem morju; 18 ljudi rešenih

Ljudi, ki so bili v ponesrečenem letalu, so rešile ladje, ki so se nahajale v bližini.

MIAMI, Fla. — Dvesto milj vzhodno od Charlestona, S. C., so rešili iz morja 18 mož, — devet s ponesrečenega B-29 letala, ostale pa z nekega reševalnega letala ki je sedlo na morje, kjer se je primerila ta oceanska drama. Sedem nadaljnjih mož pa je ostalo na ponesrečenem letalu B-29, ko je bilo slednje prisiljeno sestiti na morje. Te može pogrešajo. Zdaj se vrši marljivo iskanje razbitin ponesrečenega letala.

Devet mož, ki so odskočili s padali na morje, se je vzdržalo s svojimi rešilnimi pasovi na površini, dokler jim ni drugo letalo vrglo na morje čolnov iz kavčuka, v katere so naglo splezali ter ostali v njih, dokler niso bili rešeni.

Preživele letalce sta potem rešila z morja dva parnika, ki sta jih vzela na krov ter odpeljala v Charleston.

Avstralcji ne marajo Japoncev

MELBOURNE, Avstralija. — Avstralska vlada je prekinila razgovore z Japonsko o vprašanju lova japonskih ribičev na biserne školjke ob severni obali Avstralije. Avstralija namerava proglasiti vso kontinentalno ploščo, ki sega nekoliko do 200 milj in več v ocean, za svoj teritorij, kamor Japoncem vstop ni dovoljen. Navadno se smatra le pas do treh milj od brega za teritorialne vode.

Na gladovni stavki

ZANESVILLE, O. — Herbert Sommers, star 28 let, ki se nahaja v tukajšnji ječi, je šel na gladovno stavko. Omenjenega so pripeljali iz Californije, da bo dal odgovor za nek rop, ki ga je izvršil tukaj leta 1950.

Samomor mlade žene

PALESTINE, Tex. — Tukaj se je ustrelila v domu svojih roditeljev 28-letna Mrs. Sarah L. Pitman iz Huntingtona, W. Va.

Trgovinski sporazum med Bolgarijo in Abesinijo

BEOGRAD. — Dne 20. avgusta je prispela v Jugoslavijo abesinska misija, ki jo vodi Jilma Deresa, bivši član abesinske vlade. Komisija bo podpisala v Beogradu sporazum o trgovini in ekonomskem sodelovanju med Jugoslavijo in Abesinijo. Ta sporazum je bil izdelan v času bivanja jugoslov. gospodarske delegacije v Addis Ababi.

Po razgovorih v Addis Ababi bo Jugoslavija lahko izvažala v Abesinijo tekstilne izdelke izdelke živilske industrije, razne lesne izdelke, usnjene in gumijaste ter kemične izdelke, drobno kovinsko blago in tako dalje.

Predsednik Turčije bo obiskal I. 1954 Združene države

Turški predsednik bo osebni gost prdsednika Eisenhowerja v Washingtonu.

ANKARA, Turčija. — Celal Bayar, predsednik Turčije, bo od 27. do 29. januarja prihodnjega leta gost predsednika Eisenhowerja v Washingtonu. — To bo prvi obisk kakšnega turškega državnega glavarja v Združenih državah.

Avra M. Warren, novi ameriški ambasador v Ankari, je izročil Eisenhowerjevo povabilo turškemu predsedniku takoj nato, ko mu je predložil svoje poverilnice. Predsednik Bayar je povabilo ameriškega predsednika z veseljem in zadoščenjem sprejel.

Turki predsednik bo nekaj dni osebni gost predsednika Eisenhowerja v Washingtonu, nakar bo obiskal New York, Chicago in zapadno obalo. Po kratkem odmoru v Texasu se bo vrnil v Washington, kjer se bo ponovno oglašil pri predsedniku Eisenhowerju.

Turki so predsedniku Eisenhowerju globoko hvaležni za povabilo njihovega predsednika v Washington. — Kakor znano, je Turčija ena, najzvestejših zaveznic Zapada z vojaštvom, ki v hrabrosti nima para v nobeni armadi sveta.

Sovjetija je obljubila pomoč Severni Koreji

MOSKVA. — Sovjetska zveza je v nedeljo naznanila, da bo dala Severni Koreji veliko pomoč za njeno obnovo. Pomoč bo v denarju in blagu oziroma materialu.

Tozadevno naznanilo je bilo objavljeno po devet dni trajajočih pogajanjih med severnokorejsko delegacijo, ki ji je načeljeval premier Kim Il Sung, in sovjetskimi premierjem Malenkovim ter njegovimi sodelavci.

Nemci požgali rdečo prodajalno živil

BERLIN. — V Potsdamu v Vzhodni Nemčiji so razjarjeni Nemci zažgali neko državno prodajalno živil. To so storili v jezi, ker so komunisti zaplenjevali ameriške živilske zavoje.

Ogorčenje Nemcev

BERLIN. — Več sto razjarjenih Nemcev v Vzhodni Nemčiji je razbilo okna komunističnega zapora ter osvobodilo tri ženske, ki so bile tam zaprte, kot so prinesle iz zapadnega Berlina ameriške pakete z živilci.

Član poljske delegacije pri Združenih narodih je prešel od komun. k svobodnim narodom

Poljski delegat dr. Marek Korowicz, bivši profesor mednarodnega prava na krakovski univerzi, je pustil svojo delegacijo na cedilu ter zaprosil, Združene države za politično zavetišče.

NEW YORK. — Nek poljski delegat, ki je bil dodeljen poljski delegaciji pri Združenih narodih, je v petek zvečer zaprosil ameriško vlado za politično pribežališče, ko je malo poprej dramatično pobegnil od poljske delegacije.

To je dr. Marek Korowicz, 50 let stari briljantni bivši profesor mednarodnega prava na univerzi v Krakovu.

Korowicz se je s kovčegom v roki iztihnopol v zgodnjih jutranjih urah iz newyorškega hotela, kjer je nastanjena poljska delegacija, nakar se je sestal z nekim poljskim beguncem, s katerim je imel dogovorjen tajni sestanek. Pred hotelom je sel v taksi, ki ga je odpeljal na kraj sestanka.

Korowicz je povedal časnikarjem, da je 95 odstotkov poljskega ljudstva proti komunistom. Dejal je da bo poslej deloval z vsemi svojimi močmi za osvoboditev Poljakov in vseh ljudi, ki jih tlačijo in usužnjuje komunisti.

Njegovo izjavo je pričel nenadoma oddajati v Poljsko in ostalo Srednjo Evropo radio Svobodne Evrope.

Še v terek je sedel Korowicz med ostalimi poljskimi diplomati na zboru Združenih narodov, mrk in tihi, kakor so običajno vsi komunistični delegati. Izjavil je, da so ga presunile v dno srca besede, ki jih je na tem zboru izgovoril ameriški državni tajnik John Foster Dulles, ki je med drugim dejal:

"Upanje imamo, da bodo sovjetski komunistični voditelji, — preden bo prepoznali, spoznali, da ljubezen do Boga, ljubezen do domovine in čut do človeškega dostojanstva vselej preživi vse ostalo. Zatrinalne naredbe in mere neizogibno ustvarjajo nezadovoljstvo in grenkobo in včasih tudi kaj več. Stvarnik je užgal v vsakem človeškem bitju iskro spiritualnega (duhovnega) življenja."

Na konferenci s časnikarji je dr. Korowicz dejal:

"Srečen sem, da sem svobodni človek v svobodnem svetu. Zdaj je prvič v sedmih letih, da lahko povem to, kar mislim. — Svoje mesto pri poljski delegaciji sem pustil, da bom lahko deloval s svobodnimi Poljaki v zamejstvu za osvoboditev domovine in vseh ljudi, ki jih tlačijo in zatirajo komunisti."

Predsedniku Združenih narodov pa je poslal sledeče pismo: "V čast mi je naznaniti, da se formalno odpovedujem svojemu članstvu in svojim zvezam s poljsko delegacijo pri Združenih narodih."

"Člani te delegacije, ki jim načeljujeja ga. Naszkowski in Katz-Suchy, nikakor in na noben način ne predstavljajo poljskega naroda in ljudstva. Zato mi je absolutno nemogoče sodelovati s temi ljudmi, ki ne predstavljajo moje ljubljene domovine, temveč izključno in samo — sovjetski režim v Poljski."

(Komunisti gor, — komunisti dol, — pod kožo so rdeči in kot taki morajo biti od sramu rdeči tudi v obraz, ko vidijo, da se ne morejo zanesti niti na tiste, ki jih pošiljajo v tujino predstavljati svoj režim! — Pred dnevi sta jo popihala član njihove nad-

zorovalne komisije v Koreji, za njim poljski konzul v Kanadi, pred njima pa dva poljska letalca. . . Kaj če jo lepega dne popiha sam — Višinski?! Ured.).

Britanski državniki so skeptični glede tržškega vprašanja

Oni menijo, da ni ne v Titovih ne v Pellovih predlogih nikakega upanja za rešitev vprašanja.

LONDON. — Londonska vlada se bo posvetovala z Združenimi državami in Francijo o "novi situaciji", ki je bila ustvarjena z zadnjimi govori vodilnih državnikov Jugoslavije in Italije.

Tako je naznanil neki zastopnik britanskega zunanjega urada, ki je istočasno zelo pohvalil italijanskega premierja Pello zaradi njegovega "umerjenega govora" glede tržškega vprašanja.

Privatno pa so angleški državniiki mnenja, da ima predlog italijanskega premierja o tržškem plebiscitu prav tako malo upanja na rešitev vprašanja, kakor nedavni Titov predlog o nevtralizaciji Svobodnega tržškega ozemlja.

Vlada je preklicala produkcijo naročenih letalskih motorjev

S preklicem bo prihranjenih 400 do 500 milijonov dolarjev.

WASHINGTON. — Tajnik ameriške zračne sile Talbott je naznanil, da je vlada preklicala naročila za več kot tisoč jet in drugih letalskih motorjev, s čemer bo prihranila 400 do 500 milijonov dolarjev.

Vsi motorji, katerih produkcija je bila preklicana, bi bili "nadomestni", je rekel Talbott.

Oba, Talbott in obrambni tajnik Wilson, sta na konferenci s časnikarji poudarjala, da preklic produkcije teh motorjev ne bo prikrajšal proizvodnje niti enega samega letala.

Ti motorji niso zdaj več tako nujno potrebni iz dveh razlogov: Jet motorji so zdaj zaradi vsestranske izboljšave trpežnejši in dlje časa uporabni kot so bili prej. — Korejsko premirje pa pomeni konec uničevanja letal v zračnih bojih.

Najdba umorjene ženske na cesti v državi Ohio

UPPER SANDUSKY, O. — Tri in pol milje daleč od Wyandot okraja so našli na cesti komaj za silo oblečeno truplo neke ženske, katere obraz je bil tako razrezan, da je ni bilo moč prepoznati.

Šerif je izjavil, da je bilo na njenem obrazu devet do dvajset ubodljajev.

Truplo, ki je bilo oblečeno samo v nočno obleko, je našel neki lovec na veverice.

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Nov odbor—

Zveza balzamerjev v Ohio je na konvenciji v Columbusu 9. sept. izvolila sledeči odbor: predsednik Louis A. Žele, 6502 St. Clair Ave., podpredsednik Paul Spindle, 28 Villa Beach, nadzornik August F. Svetek, 12104 Buckingham Ave., svetovalec Thomas A. Kidd, 13305 Union Ave.

Nove uradne ure—

Zdravnik dr. Leopold Ukmar, 15621 Waterloo Rd., ordinira nasledaj vsak delavnik od 2. do 4. popoldne in od 7. do 8. ure zvečer, razen v sredo.

Lepa predstava—

Igra "Kaplan Klemen," ki jo je dramatisiral in spisal slovenski pisatelj Karel Mauser in ki je bila dana včeraj popoldne na odru Slovenskega narodnega doma, je ob lepi udeležbi prav lepo izpadla. Igralci so igrali s čustvom in srcom, zlasti je bil odličen igralec naslovne vloge. Več o tej igri bomo pokramljali v naši "kulturni koloni."

Kitajci zasedli angleško ladjo

HONG KONG. — Uradniki malega angleškega tovarnega parnika Admiral Hary so povedali, da so komun. Kitajci zasedli njihovo ladjo ter jo držali v svoji oblasti šest dni.

Kadar se ne brigate za opozorila, dokler ni prepozno, ste krivi svoje nesreče sami.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON. — Neka visoka osebnost v senatu je izjavila, da so senatni preiskovalci prepričani, da je Lavrentij Beria, strmoglavljeni car sovjetske tajne policije, pobegnil iz Rusije in da se v grozi in strahu skriva v neki nevtralnemu evropski deželi. — Drug prav tako važen vir v drugem važnem departmentu pa je zelo skeptičen glede tega poročila in pravi, da je "ena prilika v milijonu," da bi mogel Beria prodreti in pobegniti skozi železno zaveso.

BAKER, Cal. — V eni sami avtomobilski nesreči je bilo na cesti v Las Vegas včeraj ubitih deset oseb, med njimi mlada dvojica, ki se je imela pravkar poročiti.

CLEVELAND. — Frank Likar, star 33 let in stanujoč na 3444 Kimmel Ave. je ubil včeraj zakonca Mr. in Mrs. Bernard Hinger, nakar je še sebe ustrelil. Danes zjutraj je podlegel rani v St. Alexis bolnišnici.

ST. LOUIS, Mo. — Eksekutivni svet Ameriške delavske federacije je včeraj soglasno sklenil, da bo zahteval od AFL da izključi International Longshoremens Association.

WASHINGTON. — Senatni pododbor za notranjo varnost je včeraj izjavil, da imajo komunisti tajne tiskarne, ki bo do tiskale partijsko propagando v primeru, če bo morala iti partija v podzemlje.

CLEVELAND. — Albert S. Porter okrajni inženir, ki je kandidat demokratske organizacije za župana, je včeraj v Euclid Beach parku formalno otvoril svojo kampanjo za izvolitev.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. Henderson 1-0623 Cleveland 3, Ohio

Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

General Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA

Za Zed. države \$10.00 na leto; za pol leta \$6.00; za četrt leta \$4.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav \$12.00 na leto. Za pol leta \$7.00, za 3 mesece \$4.00.

SUBSCRIPTION RATES

United States \$10.00 per year; \$6.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months.

Canada and all other countries outside United States \$12.00 per year; \$7 for 6 months; \$4 for 3 months.

Entered as second class matter January 6th, 1938 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 186 Mon., Sept. 21, 1953

Smeri Titove politike

Iz poročil, ki smo jih prejeli zadnje čase iz Jugoslavije in iz Avstrije ter iz pisanja jugoslovanskega komunističnega časopisja je razvidno, da se giblje Titova sedanja politika predvsem v sledečih smernicah:

Komunistični režim hoče povečati po vsej državi marksistično-leninistično idejno borbo proti vsem veroizpovedim. Versko mišljenje naroda smatrajo komunisti za največjo oviro, da ne morejo izvesti svojih načrtov, zato posvečuje Titova vlada največjo skrb ravno protiverskemu boju. Vodilni titovci zadnje čase posebno razmišljajo, kako bi predvsem katoliške škofo izgnali iz njih sedežev. V smislu teh načrtov so obdavnili n. pr. ljubljanskega škofa Antona Vovka za en milijon dinarjev samo za škofijsko poslopje. Jasno, da škof tega ne more plačati. Kadar se bo komunistom zdela ugodna prilika, pa bodo pognali škofijski dvorec na kant radi neplačanih davkov in v škofijo se bo lahko naselil kak urad ali pa morda Ciril-Metodijsko društvo. Zapri so zadnje čase celo 80 let starega subotičkega škofa Budanoviča.

Zadnje čase se je zelo povečala borba proti Vatikanu iz nacionalnih razlogov. Titov režim hoče izriniti tržaško zadevo, da bi razdvojil katolike. To je sicer že star trik komunistov, da vmešavajo v spor, ki vlada med Italijo in Jugoslavijo, tudi Vatikan, češ da slednji podpira italijanske zahteve po Trstu, Dalmaciji in njenih otokih. Saj je vsakemu človeku jasno, da se Vatikan ne vtiha v kake meddržavne spore, Titov režim nima niti najmanjšega dokaza in tudi povoda ne, da bi količkaj mogel upravičeno očitati Vatikanu, da podpira italijanske težnje. Kljub temu pa jugoslovansko časopisje in še posebno slovensko zadnje čase neprestano pisari, kako Vatikan podpira italijanske imperialistične namene.

Jugoslovanski komunisti skušajo izriniti tržaško vprašanje, da bi z njim razdvojili katolike in napravili med njimi zmešnjavo. To je že dva tisoč let stara burka, ki jo uganjajo vsi sovražniki katoliške cerkve, ko očitajo katoličanom, da niso zvesti državi, oziroma da niso nacionalni. Saj se je diktatorski režim v bivši Jugoslaviji posluževal skoraj istih metod. Nekdaj so Italijani očitali Vatikanu, da vodi protitalijansko politiko; danes komunisti v Italiji benkajo na isto struno, kakor Tito v Jugoslaviji; v nemškem kulturnem boju je ta burka služila Bismarku, v francoskem kulturnem boju Combesu in tovarišem. Vedno ista stara že izpeta pesem.

V tej burki naj bi Titovemu režimu pomagalo duhovniško Ciril-Metodijsko društvo, ki se ga hoče v Jugoslaviji poslužiti komunizem v iste namene, kot se na Češkem poslužuje komunistična vlada vladne "katoliške akcije." Nad vse obžalovanja vredno je, da so se dali nekateri slovenski duhovniki speljati na ta led in da v svojih izjavah obsojajo vatikansko protijugoslovansko politiko. Katolikom v Jugoslaviji je preprečen vsak stik z zunanjim svetom, navezani so le na komunistična lažnjiva poročila, ki nekatere premotijo, da morda res mislijo, da vatikanska politika podpira italijanske namene.

Druga smernica, ki ji sledi sedanja Titova vlada, pa je: še večja centralizacija vse uprave in vsega gospodarstva. Razni pojavi med delavstvom so zadnje čase prepričali vodilne komuniste v Jugoslaviji, da je nujno potrebno še bolj nategniti centralistične vaje in vseh poljih uprave.

Sredi junija so izbruhnili mali štrajki v železničarskih delavnicah v Mariboru. V soboto 13. junija se je tam vršil sestanek delavstva glede razdelitve dobička pri podjetju. Prej so namreč komunisti obljubljali, da bodo delavci sami odločali o upravi podjetij in tudi o razdelitvi doseženega dobička. Pri tem shodu pa je govornik partije sporočil, da se dobiček ne bo razdelil med delavce, marveč da se bo porabil v obče koristne namene. Radi tega je nastala med delavstvom velika nevolja in razburjenje. Zborovalci so komunističnega govornika pretepli in ga vrgli ven. Nato pa je policija zaprla predsednika in podpredsednika delavskega sveta. Delavstvo je nato nastopilo tridnevni štrajk in izsililo, da je policija oba zaprta izpustila.

Podobne stvari so se dogodile tudi v zagrebški tovarni "Rade Končar" in v rudniku Trbovlje.

Vsi ti pojavi so prepričali vodilne komuniste v Titovini, da je potrebno vso upravo in vse gospodarstvo še bolj centralizirati, predvsem pa, da je potrebno temeljito prešolanje in izčiščenje partije. Tako se zadnje čase na vse mogoče načine pospešuje splošno socialistično mišljenje in življenje. Tudi jugoslovansko časopisje poudarja, da je treba posvetiti večjo pozornost socialistični vzgoji.

Tudi socializacija kmetijstva je še vedno cilj Titove vlade, izvesti hoče dosledno kolhoze, to je zadrage kmetov in pa sovhoze, to je državna veleposestva. Vse, kar se je pisalo glede kmetijstva, da bodo kmetje ohranili do 10 hektarov zemlje, je le prehodnega značaja in pesek v oči zapadnjakom. posebno Amerikancem, ki so vedno pritiskali na Tita, da je treba dati kmetu svobodno razpolaganje z zemljo in pridelki.

Socializacija vsega življenja, gospodarskega, političnega in kulturnega je še vedno smoter vse Titove vlade.

Mnenja in vesti

IZ ŽELEZNEGA OKROŽJA

Piše Andrejček

Duluth, Minn. — Odkar sem poslal uredništvu Amer. Domovine moj zadnji dopis, je nastalo po svetu mnogo novic, dogodkov in sprememb. V Koreji je prišlo do premirja. Dve leti so se vlekle pogajanja za samo premirje. Koliko časa bo poteklo predno pride v Koreji do miru? Ako že par vojaških komandantov ni moglo sporazumeti, kako se bodo pobotali šele številni diplomati na mirovni konferenci vseh prizadetih dežel, ki so se bojevale v Koreji? To bodo še bolj sitne seje in zborovanja, kakor pa so bila nekoč zborovanja "kranjskih" in "štajerskih" društev v Ameriki.

Premirje v Koreji sicer ni prineslo posebnega navdušenja. Veseli smo sicer vsi, da je vsaj začasno ustavljeno prelivanje krvi v Koreji. Veseli smo, da pridejo domov iz ujetništva naši sinovi, ki so morali veliko hudega pretrpeti v mongolskem komunističnem "raju." Drugače pa nam nekaj pripoveduje, da je to premirje le bolj neka maska komunistov, izza katere bodo hoteli izkoristiti razne prilike zase. Glavna karta v njihovih rokah je, da se mora dovoliti sprejem komunistične Kitajske v organizaciji Združenih narodov. Ako ne bo tega, v Koreji ne bo miru. Ako pa pride do tega, bodo komunisti v ZN dobili najmanj en glas več in komunistična država Kitajska bo s tem od Západa in vseh narodov priznana. V obeh slučajih bo to v škodo demokratičnim državam na Západu.

Novi diktator Sovjetske zveze je svoje vrste ptič. Ko je nastopil po Stalinu vrhovno mesto v zgradbi komunistične Sovjetije, je stopil pred svet celo z oljkino vejico, kakor ponižen golobček. Govoril o miru, povdarjal kako možno je živeti v dobrih odnosih med njihovim komunizmom in zapadnim kapitalističnim svetom. Potem se je vrnil v Kremelj, tam dal zapreti in zašiti Lavrentija Berja, češ da je "sovražnik" vlade in ruskega ljudstva in ga je kot takega treba dati pod ključ, postaviti ga pred krvavo rihto, mu glavo odvit, da ne bo mogel več gledati in dihati in Sovjetija bo varna. Ko se je oddahnil od te misije, je pa stopil na proslavi v avgustu zopet pred svet, a to pot ne z oljkino vejico, ampak rožljaj je s sabljo, pretil celemu svetu, da njegova sablja je dolga in ostra ter da imajo za uporabo tudi vodikovo bombo in da kdor bi se drznil dvigniti meč proti njegovi d-meni, ta bo zdroljen.

Tak je Malenkov. Danes s takim obrazom, jutri z drugim.

Politične situacije v svetu so v nevarnih razvojih. Velika previdnost je potrebna. Te pa precej manjka vseh povsod. Politična ozračja so polna nevarnih plinov, ki se lahko vsak čas vžgo. Malenkov in njegovi kompanjoni v Aziji in Evropi hodijo okrog z vžigalicami, kakor razposojeni otroci po polnem skednju slame. Tako sta hodila Hitler in Musolini pred 15 leti. Kaj se je zgodilo, predčrto vemo. Ali naj se tragedija ponovi v novi obliki? Prihodnja oblika bo nekaj strašnega in zna spremeniti vsemu svetu ne le njegov političen obraz, marveč zna uničiti vso civilizacijo in prinesiti svetu krizo, kakršne si sodobni rod niti predstavlja ne.

Nato mnogi gledajo s strahom, zato so tudi dvomljivi, da jim bo premirje v Koreji res prineslo zadovoljiv zaključek.

Zapad zbira okrog sebe demokratične države na zapadu. Par dežel je, ki nekaj šteje. Druge so le bolj za število. Gre se za

njih obstoj in zaščito pred komunizmom in radi tega že bi morale vneto in navdušeno sodelovati v Ameriko. Pa vse le bolj gledajo, koliko bodo plačane za to od Amerike v obliki daril, posojil, katerih nikoli ne vračajo. Na zborovanjih ZN debatirajo in se prerekajo, kakor nekoč na sejah "kranjskih in štajerskih" društev. Vsak kritizira, vsak hoče svoj predlog in nasvet uveljaviti. Čas pa beži naprej in nikamor ne pridejo naprej ne z oboroževanjem v Atlantski zvezi, ne s čim drugim. Na drugi strani Moskva pa dela, Malenkov ne piše, kako gradi svojo bojno silo. On samo ukaže in se mora izvršiti kar zasnuje. Pri nas na Západu pa se preje prepiramo, modrujemo — čas pa hiti naprej.

Ali je že pozabljeno, kako so vojaški in gospodarski strokovnjaki ocenjevali Sovjetsko zvezo po končani zadnji vojni? Leta 1948 je še Truman povdarjal, da Rusija ne bo imela kaj prida atomskih bomb, ne kakšnega drugega orožja pred letom 1954. To leto je zdaj že tukaj. Že po teh očitavah sovjetske moči mora biti Sovjetija do zob oborožena. In koliko je še, kar nam znanega ni, ker Stalin ni vse na veliki zvon obešal.

Well, ali se bližamo nevihti, ali se ne? Sodi vsak sam.

— V Kubi je bil zopet mali puč, ki se je pa izjalovil. Krdele kakih 240 upornikov je napadlo vladno garnizijo. V boju je padlo 37 upornikov in 16 vladnih vojakov in en policaj. Sedanjí predsednik Kube Fulgencio Batista, ki je tudi s pučem prišel do predsedništva predlanskim, dolži bivšega predsednika Carlosa Priora Socarrasa, ki biva v Floridi v begunstvu, da je ta organiziral udar. Tak puč so v španskem svetu Južne Amerike bili včasih bolj pogosti. Pred tridesetimi leti ni bilo tedna, da bi ne pokalo kje v kaki južni državi in vlade so se menjale bolj pogostoma, kakor pa luna na nebu.

Iz Miami, Florida pravi poročilo "Associated Pressa," da se je v Floridi zopet razvil gibanje in delovanje zloglasnega Klana. "Skoro neverjetno je," pravi poročilo, "a vendar pregled izkazuje cel seznam različnih terorističnih dejanj in napadov na črne in nekatere nezaželjene belce. Umorjena je bila zamorska družina po teh nepridipravah in več drugih zločinov so izvršili za maskami skriti in pokriti Klani. To kar počenjajo Klani na jugu je velik madež za našo civilizacijo. Ali predstavniki oblasti res nimajo moči, da bi to zločinsko organizacijo zatirali? Se bomo po svetu za demokracijo in svobodo, doma v lastni kuči se pa nam nabirajo smeti, ki nam ne delajo časti.

— Letošnje poletje smo se tu in tam pritoževali čez vročino. Res, par dni je nas kuhalo še tu gori v Minnesoti, ki smo veliko bližje domovine "Santa Klause," kakor pa doli bolj v južnih krajih. Največji vzrok pa so gotovo imeli za pritožbe proti vročini Iranci, ker v Teheranu, v iranski prestolnici, kjer je pok. Stalin prevaral pok. Roosevelta, so zaznamovali 158 stopinj vročine.

Uhogi Iranci, to so izjavili. Odkod je silna vročina prišla do danes še niso ugotovili. Nekateri hudomušneži so menili, da morajo spdat v "spodnjem kraljestvu" obračati na ražnju pok. Jožeta Visarionoviča Stalina za njegova "dobra dela" na zemlji. Mogoče.

— Smrt je bila zadnje tedne po železnem okrožju hudo zaposlena. Neprestano redči vr-

ste naših pijonirjev po naših naselbinah. Tako so odšli v večnost:

— V Duluthu je preminul 55 let stari Jerry Železnikar, ki je bival na 632 W. Third St.

— V Cook Home zavodu je preminul 70 let stari Elija Milanovič, ki je bival tu v Duluthu nad 44 let. Rodom Srb.

— Na Chisholmu je umrla pijonirka 80 let stara Marija Sušnik.

— Na Gilbertu pa je preminul 68 let stari Frančišek Kramarich. Pokopan je bil iz tamkajšnje slovenske cerkve sv. Jožefa.

Vsi pokojni naj počivajo v miru!

Vabilo na vinsko trgatve

Cleveland, O. — Podružnica št. 14 Slov. ženske zveze priredi v nedeljo 4. okt. popoldne v vinsko trgatve v AJC na Recher Ave. v Euclid, O.

Kot večina drugih društev ima tudi naše bolj malo dohodkov, tako smo primorane pripraviti vsako leto kako večjo prireditve, da se blagajna malo opomore in da nato lahko krijemo vse stroške, katerih se vsako leto precej nabere.

Letos so se članice odločile, da pripravijo vinsko trgatve, ki jo pri nas že precej dolgo ni bilo. Na to našo slavnost vabim vse prijatelje in znance, posebno vse članice št. 14 in njihove močičke. Pridite, gotovo bo dosti zabave in smeha. Saj končno včasih tudi rabimo malo razvedrila.

Vstopnice so že na razpolago. Naj jo vsaka članica za gotovo vzame.

Povabljen je tudi župan mesta Euclida, ki je obljubil, da se bo naše prireditve udeležil. Ant. Grdina je obljubil, da pride in da bo posnel prireditev na filmski trak. Prišli bodo tudi pevci "Slovana." Za plesno in zabavno glasbo bo skrbel Grabnarjev orkester, ob katerega zvokih se vsak rad zavrti, pa naj bo že mlad ali star.

Vsi prisrčno vabljeni! Na svetenje 4. oktobra popoldne na Recher Ave.!

Mary Strukel, predsednica.

"Barago k svetnikom!"

Cleveland, O. — V nedeljo 6. septembra se je v Lemontu na ameriških Brezjah razlegal poziv govrnikov "Barago k svetnikom!"

Rad grem tja na lemontski grič, da se priporočim nebeski materi Mariji. Če le mogoče grem vsako leto in nikoli mi ni žal. Tudi letos mi ni bilo, nasprotno žal bi mi bilo, če bi bil ostal doma.

Še mi je v živem spominu leto 1925, ko se je vršila velika manifestacija na Brezjah v Sloveniji za Baragovo proglasitev bleznim. Nad 20 tisoč podpisov vernikov je bilo izročeni cerkvenim oblastem, naj začne postopek za dosego časti oltarja temu našemu misijonarju. Vitki mladi so stali okoli brezjanske cerkve, vse okrašene s svežimi zelenimi vencmi.

Domovina je bila prisiljena k molku, s tem pa želja vernih Slovencev ni ugasnila. Oni doma se ne morejo ganiti, oni ne morejo govoriti, govorimo torej mi namesto njih.

Ne mislim samo na Slovence v Združenih državah, oglasimo se vsi tudi oni v Kanadi, Argentini, Avstraliji ter drugod in združimo svoje prošnje v mogočen zbor. Želja po proglasitvi svetniškega škofa Friderika Barage za blaženega se je razširila tudi med ameriški domačini, posebno v krajih, kjer je on sam deloval.

Sv. cerkev vsako tako pošlje natančno preišče, hoče imeti vse dokumente zbrane. Nato jih pošlje komisiji pregleda in priporočja, da se prepriča o resničnem svetniškem življenju osebe, ki naj bi bila tudi javno proglašena za blaženo. Predno se to zgodi,

J. B.:

Sizifovo delo

Znano je iz grške mitologije, kako so bogovi kaznovali Sizifa, da je moral valiti po po-bočju gore težka bremena, ki so mu pa vedno, ko je že mislil, da je na vrhu, ušla nazaj in se skotalila v globino. In vedno je moral znova in znova začeti. Tako približno je tudi z jugoslovanskimi komunisti, ki dvigajo produkcijo, dvigajo življenjsko raven ljudstva, dvigajo kulturo delovnih množic. Silno se trudijo in o neznanskih uspehih poročajo, na koncu se pa vedno pokaže, da so na dnu, da produkcija še nikoli ni bilo tako nizka, da življenjski standard še nikoli ni padel tako globoko, da je kulturno življenje nazadovalo, pač pa silno zrasla surovost, kriminaliteta, zlasti tatvine in goljufije po vseh podjetjih, od ravnatelja pa do zadnjega delavca.

Da nam ne bi kdo zameril te sodbe, češ da jo narekuje pristranost antikomunistična, jo moramo podpreti z dokazi. Ni to težko in podprli jo bomo z dokazi iz njihovih virov, navajali samo njihove številke, kako so nazadovali.

Žito

Petletni plan je dal priliko, da so zavili bič in zahtevali od kmeta in delavca skrajne napore. In res so ves čas tudi poročali o uspehih leto za leto. Kako je bilo dejansko? Vzemimo najprej žito, ki je bilo za razmere stare Jugoslavije osnovna produkcija: za prehrano in za izvoz. V letih 1934-1938 je bil povprečni pridelek vseh vrst žita 8,003,000 meterskih ton letno, v letih 1946-1950 pa 5,582,120 ton letno. Torej je pridelek nazadoval za letnih 2,420,880 ton ali preko 30%. Pri tem pa je treba pripomniti, da se je ozemlje Jugoslavije z l. 1945 povečalo. (Istra, Primorje.)

Iz tega bo razumljivo, da je moral tudi izvoz nazadovati. Toda nazadovanje izvoza je porazno, ne za 30%, ampak skoraj za dve tretjini. V letih 1934-1938 je bilo povprečno letno izvoženih 663,000 ton žita, v letih 1946-1950 pa letno 235,400, torej nazadovanje za 427,600 ton ali 64.5%. Tak padec v izvozu razlagajo s tem, da se je število mestnega prebivalstva silno dvignilo (delavci v industriji) in da je bila hrana na karte, vsled tega večja potrošnja. Toda pri-

mora biti s pričami dokazan vsaj en čudež na njeno priprošnjo.

Dokumentov o pokojnem škofu F. Baragi je na tisoče. Vse je treba preslikati in prestaviti v latinščino, predno jih je mogoče poslati Sv. stolici. To je delo, ki ga ni mogoče opraviti čez noč in ki je sorazmerno zvezano tudi s precejšnjimi stroški.

Iz govorov Rev. Odila OFM in Rt. Rev. Joseph L. Zryda je bilo razvidno, da delo lepo napreduje. Treba pa je še vedno pomočnikov, ki bodo požrtvovalno delali na zbiranju in preiskavi dokumentov kot J. Gregorič, treba je, da se verniki z zaupanjem obračajo na Barago za pomoč v raznih stiskah.

Vse to delo je zvezano tudi s stroški, kot sem že omenil. Dragi rojaki! Zganimo se, prosimo Boga, da bo pokazal svetu zvestobo in svetost svojega služabnika Barage, podprimo pa Baragovo zvezo, ki se zavzema za ta cilj v Rimu, finančno, da bo mogla svoje delo uspešno nadaljevati.

Iz Clevelanda smo šli na pot v Lemont skupno Mrs. J. Grdina, Mr. in Mrs. Math Intihar ter moja malenkost. Obiskali smo med drugim cerkev sv. Jurija v So. Chicago, Ill., Dom KSKJ v Joliet, Ill. in Mr. J. Jerića v Berwyn, Ill. Povsod smo bili lepo in prijazno sprejeti. Vsem prisrčna hvala!

Anton Grdina st.

pomniti moramo, da je še v tem malem izvozu žita bila poglavito koruza, dočim so pšenico vso trošili doma, da dvigajo življenjsko raven. Toda vsak dober gospodar prodaja najboljše iz pridelanega in porabi za dom le pridelke slabše vrste. S tem dobi ugled in zaupanje, pa tudi lepo ceno.

Živina

Pa pogledajmo izvoz žive živine, kjer se posebno pokaže sposobnost živinorejcev in ki posebno veliko donša. V letih 1934-1938 je bilo povprečno letno izvoženo žive živine: goveda 60,600, svinj 235,444 in ovac 525,000. V letih 1946-1950 pa goveda 2,600, svinj 9,800 in ovac 2,400 glav. Razlika je torej pri govedu 58,000 ali 95%, pri svinjah 225,644 ali 95% in pri ovcah 522,600 ali 99.5%. Kaj to pomeni? Da je od tako pomembnega izvoza ostalo le 5%, pri ovcah celo samo 1/2%. Izvožena je bila torej malenkost in še glede te moremo po besedah samega Tita trditi, da je dejansko le polovica tega, kar navajajo. Tito se je namreč opravičeval, zakaj uvažajo toliko masti in dejal, da je za isto množino masti treba sedaj zaklati dvakrat toliko svinj kot jih je bilo treba pred vojno. Toliko so nazadovale v kvaliteti.

Živinski produkti

Ugovarjali bodo, češ, izvoz žive živine je neekonomski in smo zato pač izvažali meso, mast, jajca in drugo. Tudi tu vidimo silno nazadovanje. V letih 1934-1938 je bilo izvoženo povprečno letno 4,847 ton prašičjega mesa, 4,599 ton masti, 1,652 toni govedine in teletine, 17,848 ton perutnine in 13,532 toni jajc. Poglejmo povprečne številke za dobo 1946-1950: prašičjega mesa letno 1,292 toni, masti 9 ton, govedine in teletine 1,955 ton, perutnine 416 ton in jajc 427 ton. Navedimo še padec v izvozu absolutno in v procentih: pri svinjini za 3,555 ton ali 73%, pri govedini in teletini ni bilo nazadovanja, ampak celo napredek za 303 tone ali 18%. Zato pa je bil pri masti mesto izvoza celo velik uvoz, (kar še sledi) in pri perutnini padec za 17,442 ton ali 98%, in pri jajcih za 13,105 ton ali 97%. Torej tudi pri teh izdelkih grozno nazadovanje z edino izjemo govedine, kjer so za malenkost napredovali. Toda napram velikim količinam perutnine in jajc, ki so do maleda ostanka v celoti izpadle, je napredek v govedini in teletini malenkost. Zato je pa znanšal uvoz masti l. 1949: 18,318 ton, 1950: 11,499 ton in 1951 celo 24,255 ton. Jugoslavija, o kateri se je včasih reklo, da se je topila v moki in masti, če ni z dobrimi trgovskimi dogovori poskrbela za izvoz, ta Jugoslavija sedaj pod komunizmom leto za leto mast uvaža v velikih količinah dva tisoč, tisoč in celo dva tisoč petsto vagonov. To je gospodarska, politika zapravljivcev, ki ne bo nikoli dvigala življenjske ravni, ampak jo stalno le nižala, ljudstvu pa nalagala veliko dela in velika bremena.

Plače se dvignile malo, hrana in obleka visoko

Poglejmo — zopet po njihovih virih — koliko se je dvignila plača delavca napram letu 1939, koliko pa stroški za hrano in obleko. Če vzamemo leto 1939 s 100, potem je znalo v l. 1951 plača povprečno 450, torej le štirinajstkrat toliko kot pred vojno. Nasprotno sta pa zrasli stroški za hrano in obleko na 2272, to se pravi in obleka na 2272, to se pravi da je hrana petindvajsetkrat dražja kot je bila l. 1939, obleka pa preko dvainvajsetkrat dražja kot l. 1939. (Dajle na 3. strani.)

Zgodovina slovenskega naroda

11. Razširjanje luteranstva v posameznih pokrajinah

V Semiču je prvi oznanovalec novo vero župnik Nikolaj Tuškančič, ki se je 1. 1567 poluteranil, potem pa nastopil kot predikant v Krupi in Metliki. Enako se je zgodilo z njegovim naslednikom Gregorijem Sitaričem, ki je pozneje pridigal v Črnomlju. L. 1589 so se pomikali skozi Belo Krajino od deželnih stanov nabrani konjiki proti hrvatski meji. Gregor Sitarič je dobil nalog, da spremeni vojaške kot predikant. Preden je odšel, se je vtihotapil v semiško cerkev, odnesel s seboj pozlačen kelih, križ, nekaj svetinj v srebrnih okvirih, nekoliko štol in dvanajst altarnih prtov, ki jih je hotel porabiti za podlogo svoji obleki. Komtur Markvart pl. Egkh se je zaradi tega zločinca pritožil pri nadvojvodu Ferdinandu. Deželni stanov so morali na njegovo povzelo poravnati vso škodo, Gregor Sitarič pa je bil izgnan iz vseh avstrijskih dežel. Pobegnil je menda na Hrvatsko, kjer je že prej služil za vojnega kaplana.

Iz Bele Krajine se je širilo luteranstvo po obmejnih hrvatskih krajih in trdnjavah. Protestantke posadke se omenjajo v Ivaniču, Koprivnici, Petrinji, Sisku, Ogulinu, Senju. Protestantsko središče za vojno krajino je bilo v Karlovcu, ki je imel že od svojega početka (1579) poleg katoliškega duhovnika tudi po enega luteranskega predika. Na oba pridigala v hiši glavnega poveljnika, eden nemško za gospodo in častnike, drugi hrvatsko za navadne vojaške. Še leta 1645. so imeli protestanti v Karlovcu svojo lastno cerkev. Na predlog karlovskega generala, kneza Jurija Frankopana, je avstrijska vlada pozvala l. 1658. frančiškane iz hrvatske provincije, da so prešli cerkev in zabrisali zadnje sledove luteranstva v trdnjavi. Ako se slednjič ozremo še na Notranjsko, da izpopolnimo sliko protestantskega gibanja na Kranjskem, se nam tudi tukaj kaže luteranska propaganda omejena skoraj izključno na gradove, le na dveh krajih je zaslula tudi med ljudstvo v Idriji in Vipavi.

Za župnijo Bloke je bila luteranska postojanka v gradu Nadišek, ki je bil v posesti Turjačanov. Luterani so se tu polastili prostorne grajske cerkve, ki je stala na dvorišču, in jo imeli 26 let v posesti. Tu je pridigoval Kristof Fašang, bivši blejski predikant, in mnogi drugi. Bloški župnik Matija Zalel je s pomočjo pl. Lenkoviča l. 1596. cerkev protestantom vzel in vpeljal zopet katoliško bogoslužje.

V Cerknici je razširjal luteranstvo župnik Vincenc Perger (1581-1593). Bil je zelo neveden in razuzdan. Ko ga je patrijarh Francisek Barbaro l. 1593. odstavil, je ostal v Cerknici kot pisar v uradu carinskega predstojnika in hujskal ljudi proti novemu župniku Antonu Stefaniču. Leta 1595. piše Stefanič patrijarhu: "Perger se vedno sili za župnika v Cerknici in mi nagaja."

Med mojo mašo prilijaja s svojim pomagalcem Ivanom Lužnikom, hudim luteranom v cerkvi. Sedeta poleg oltarja in začneta na glas pepevati psalme. Ljudi po fari hujskati in napravljata velik šum. Prišel je k meni tudi Kristof Lužnik in zahteval, da naj grem obhajati nekega luterana pod obema podobama. Seveda sem mu to odrekal, ker vso župno srenjo obhajam le pod eno podobo. Pergerja, ki tukaj nima drugega kot hišico in kup otrok, naj da

iztirati nadvojvoda. Našel sem ga nedavno pri nekem bolniku, katerega je slepil. Bolnik mi je rekel: Dajte tudi meni blagoslovljenega vina in ne samo hostije." — S pomočjo Hanibala pl. Ekha je dobil Perger potem mestno kapekanijo sv. Petra v Ložu in beneficij Matere Božje v Šteberškem gradu (Stegberg). Prva mu je donosala 60 cekinov, drugi pa 73 renskih goldinarjev na leto. Sedaj so cirčniški luterani romali na Šteberk poslušati Pergerjevo pridigo. Že l. 1596 pa ga je pobrala smrt. — Dve leti pozneje so bili trije Cirčničani naznanjeni nadvojvodu Ferdinandu kot kolovodje in hujskači. "ker so v svoji hiši čitali sv. pismo in postilo ne le svoji družini, ampak tudi drugim domačinom in jih odvrčevali od prave vere". Dobili so strog ukor zaradi nepokorščine. Leta 1603. sta bila v Cerknici le še dva trdovratna luterana.

V Zgornji ali Nemški Idriji, kakor se je tedaj nazivalo mesto, je bilo domače prebivalstvo zelo pomešano s tujimi priseljenci, ki so prihajali s Koroškega in Solnograškega v rudnik na delo. S tujci se je kmalu zneskorj tudi luteranstvo, ki je skoraj štiri desetletja tamkaj vladalo. Že l. 1563. je došel v Idrijo neki predikant, po rodu Ločan, katerega je Vlačič (Flacius) pripeljal s seboj iz Nemškega. Ko je l. 1571. papeški vizitator Porcia potoval po Gorickem in prišel tudi v Cerkno na Tolminskem, si v Idrijo ni upal iti. Cerkniški vikar Andrej Puc mu je takrat o razmerah v mestu poročal sledeče: "V Nemški Idriji, ki je sedanja moji župniji, so sami krivoverci. V cerkvi pojo očenaš, veo, bere se evangelij in pridiga, drugega nimajo nič, v hišah bolnikov posvečujejo kruh in vino brez maše. Pridigar je neki Gregor, sin nekega kovača iz Kobarida. Iz Cerkna ljudje večkrat hodijo v Idrijo. Idrijčani jih hočejo zapeljati, pa se ne dajo. Župnik pri sv. Mariji v Spodnji Idriji je pošten in katoliški." Luterani se menda niso mogli polastiti katoliške cerkve sv. Duha (sedaj sv. Trojice), ampak so imeli svoje shode v neki leseni lopi. Oskrbniki rudnika, kakor n. pr. Gregor Komar, so pospeševali novo vero in silili v njo podložne rudarje. Iz Ljubljane je hodil v Idrijo predikant I. Tulščak pridigati in deliti zakramente. Za njim se omenja neki Winkler, potem pa od l. 1581. — 1595. Sebastijan Prašnik. Imeli so v Idriji tudi protestantsko šolo, pri kateri sta delovala kot učitelja Janez Hofer in Peter Gallus. Župnijske knjige ljubljanske evangeljske občine imajo zabeležena mnoga imena drijških uradnikov in delavcev.

L. 1595 je bil predikant Prašnik na povzelo nadvojvoda Maksimilijana izgnan. Za katoliškega dušnega pastirja je bil kmalu potem (1598) tja poslan Marko Khun, ki je pisal patrijarhovemu namestniku v Videm sledeče: "Nikjer ni luteranstvo napravilo toliko škode, kakor v Idriji, kjer so skoraj 40 let predikanti pridigovali rudarjem in kmetom. Poslan sem bil tja kot gojenec nadvojvodskega kolegija v Gradcu, dovršivši modroslovne in večinoma tudi bogoslovne študije. Ker znam nemški in slovenski, se mi je posrečilo, da sem jih zopet privelel v naročje katoliške cerkve." Zapisnik reformacijske komisije za leta 1614. — 1618. nima za Idrijo nobenih luteranov več zabeleženih.

1953	SEPT.	1953
Sa	Mo	Di
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

OKTOBER

4. — Društvo "Danica" št. 11 S. D. Z. pridedi v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. v prosilavo svoje 40-letnice banket in ples, pri katerem igra Pecon-Trebar orkester.

4. — Podružnica št. 14 SZZ pridedi v AJC na Recher Ave. vinskogratte. Igra Grabnerjev orkester.

9. — Cleveland Ambassadors of Sport imajo v SND na St. Clair Ave. 7. letni jesenski festival. Johnny Pecon in Lou Trebar orkester!

17. — Društvo Danica št. 34 SDZ pridedi kokošjo večerjo v SDD na Prince Ave.

18. — Oltarno društvo pri Mariji Vnebovzeti pridedi v cerkveni dvorani družabni večer.

24. — Društvo "Napredni Slovenci" št. 5 SDZ pridedi plesno veselico v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Igra Frankie Turek in njegov orkester.

25. — Podružnica št. 25 Slov. ženske zveze pridedi v cerkveni dvorani sv. Vida banket za 25 letnico obstoja.

30. — Demokratski klub 23. varde pridedi v SND na St. Clair Ave. svoj običajni letni ples. Igrata Johnny Pecon in Louis Trebar.

31. — Društvo sv. Štefana št. 224 KSKJ pridedi zvečer v Hrvatskem domu na 6314 St. Clair Ave. svoj letni ples. Igra Triangle Trio.

NOVEMBER

1. — Glasbena Matica nastopi z operama "Cavaleria Rusticana" in "Pagliacci" v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

14. — Klub 13 pripravlja večerjo s klobasami in kislim zeljem od 7. do 10. ure zvečer v SND na St. Clair Ave. Godba!

14. — Podružnica št. 3 Slov. moške zveze pridedi v Slov. domu na Holmes Ave. veselico s plesom.

DECEMBER

6. — Pevski zbor "Slovan" ima koncert v AJC na Recher Ave.

FEBRUAR

6. — Dr. France Prešeren št. 17 SDZ pridedi za svojo 40-letnico ples v SND na St. Clair Ave. Igra Pecon in Trebar orkester.

SIZIFOVO DELO

(Nadaljevanje z 2. strani)

Iz tega nam bo sedaj tudi razumljivo, zakaj govorijo vsa pisma, da plača komaj zadostuje za hrano, za obleko pa da nič ne ostane, ker je predraga. Sreča v tej nesreči je to, da so vsaj stanovanja po ceni, ker je komunistična oblast razlastila skoro vse lastnike (z izjemo družinskih hiš) in je v začetku v mnogih primerih najemnine celo znižala. Seveda pa sedaj postaja tudi vprašanje najemnin pereče, ker sedanja dohodki iz hiš ne zadostujejo niti za njih vzdrževanje.

Kupna moč zaslužka

Da pa bo dejanski položaj delavcev in uslužbencev bolj jasn, ni zadosti, da ga primerjamo samo s položajem delavca v l. 1939. Napravimo še primerjo jugoslovanskega delavca z ameriškim in angleškim delavcem glede kup. moči njegovega zaslužka za leto 1949. Ker so cene različnih predmetov zelo različne, vzemimo glavne predmete, ki so najpomembnejši za prehrano: kruh, krompir, meso, maslo, sladkor. Vzemimo koliko minut mora delavec delati v Jugoslaviji, koliko minut pa v USA in Angliji, da zasluži en kg navedenih živil.

	(Minut dela za kg)	kruh	krom.	meso	maslo	sladkor
Jugosl.	38	19	203	663	273	9
U. S. A.	13	4	64	70	9	3
Anglija	11	7	84	75	22	3

Te številke so zelo poučne. Jugoslovanski delavec se mora hraniti poglavito s kruhom in krompirjem pa s povrtnino, ker za meso, maslo in sladkor je kupna moč njegovega zaslužka prenizka. Za kg masla bi moral delati preko 11 ur; torej je to zanj nedosegljiv luksus. Za kg sladkorja bi moral delati 4 ure in pol. Tudi to je predrago, če naj delavec s svojo plačo hrani štiričlansko družino. Ameriški delavec pa dela samo 9 minut za kg sladkorja. Razlika je torej tridesetkratna med jugoslovanskim in ameriškim delavcem glede delovnega časa, da si zasluži 1 kg sladkorja.

Zato ni čudno, če je moral izdajati jugoslovanski delavec povprečno za hrano 80% svojega zaslužka, ameriški pa le 30% in angleški celo 29% svojega zaslužka v letu 1950. Po suši v letu 1952 se je položaj še poslabšal.

Poročilo iz Trsta

Toliko so kričali in kričijo o dviganju življenjske ravni, a njihove lastne številke jih stavijo na laž. Vse številke do zadnje držijo. Zato pa objektivno poročilo iz Trsta pravi, da se "z bližnjo jesenjo ne bo zmanjšalo število naročil za pakete, ker so potrebe v domovini tako velike in še bodo, dokler bo trajalo to stanje (namreč komunistični režim). Srednja plača delovnega človeka bi morala biti vsaj 20,000 din, da

bi vsaj skromno zadostil vsem potrebam, ki jih stavi življenje. Srednja plača pa je dejansko 8,000 din, da ne omenimo onih, ki imajo mesečno 5,000 din. In teh je velika večina". Tako piše mož, ki razmere pozna, vidi od blizu.

Barvna televizija pred vrati?

Ko bodo televizijske postaje pripravljene za oddajo barvnih slik preko mreže, bodo inženirji American Telephone and Telegraph Co. poskrbeli za vse potrebne priprave za prenos programov iz mesta v mesto. To je sporočila pretekli teden The Ohio Bell Telephone Co., ki skrbi za zvezo med študijskimi prostori in oddajnimi napravami.

Bell System upa, da bo mogel poskrbeti za prav tako popoln prenos barvnih programov kot skrbi zdaj za prenos črno-bele televizije. Treba bo pa seveda po sodbi strokovnjakov poskrbeti za primerne naprave, predvidoma bodo v ta namen služile lahko že obstoječe naprave in zveze, le da jih bo treba nekoliko dopolniti.

Za prenos barvnih slik preko sedanje mreže so razvili poseben način, ki popolnoma odgovarja potrebam barvne televizije, ki je že pred vrati.

Vesti iz Slovenije

Novi Pirenik

Tragedije Ivana Pirenika še nismo pozabili in že zopet javljajo časopisi drugo tragedijo slovenskega otroka, žrtve nacistične podivjanosti.

Jakob Zagožen iz Gornjega grada je odšel spomladi 1942 v partizane. Doma je pustil ženo in tri otroke. Med njegovo odsotnostjo je žena rodila četrte-

MALI OGLASI

NAZNANILO

DR. LEOPOLD UKMAR

15621 Waterloo Rd.

(nad North American Bank) naznanja, da ordinira odslej vsak delavnik od 2 do 4 in od 7 do 8 — razen ob sredah... (Ne več ob sredah, kot dosedaj).

Hišo v najem iščejo

Hišo z večjim vrtom ali z nekaj akri zemlje v okolici Wickliffe ali Willoughby, Ohio, žele dobiti v najem. Ponudbe na upravo Ameriške Domovine.

—(188)

Hiša naprodaj

Hiša s tremi stanovanji in večjim poslopjem na dvorišču je naprodaj na 1247 E. 61 St. Kličite EX 1-3547 po 6. uri zvečer.

—(188)

Rabljeno

Električni hladilnik in plinski štedilnik, rabljeno toda še v zelo dobrem stanju naprodaj. Oboje \$50! Na 4021 E. 146 St.

(188)

ga otroka Franceta. France se je rodil 1. maja 1942, nacisti so pa celo družino odvlekli v taborišče v Nemčijo 3. avgusta. Mater so vtaknili v taborišče Auschwitz, kjer je umrla, otroke pa raztepli po celi Nemčiji.

Po vojni so najprej našli najstarejšega sina in ga poslali domov. Za najmlajšega sina Franceta pa so ugotovili, da ga je leta 1944 posvojila neka belgijska družina Chantrain v Belgiji, ki je bila brez otrok, pod pogojem, da ga vrne, čim se najdejo pravi starši. Ker se zdaj ta družina brani vrniti otroka, je moral Jakob Zagožen vložiti v Belgiji tožbo. Jugoslovanski komunisti so seveda ta slučaj uporabili za napad na katoliške kroge Belgije, ki nimajo z zadevo nobenega posla, ki pa pišejo, kakšno je resnično stanje v Jugoslaviji.

Moški dobljo delo

Moški

Splošno delo v tovarni ponoči.

Plača od ure.

TRIAD METAL PRODUCTS COMPANY

1009 Rockwell Ave.

(187)

FORD MOTOR COMPANY

Clevelandska tovarna

sprejema prošnje od

Novih Amerikancev

ki govore nekaj angleškega. Ta firma nudi visoke plače, dobre delovne pogoje in varnost za bodočnost. Zdjaj preiskujemo sposobne moške za vsa različna dela. Prosimo oglašite se v našem employment uradu osebno na Engle Rd., južno od Brookpark. Če živite izven mesta, pišite na

FORD MOTOR CO.

17601 BROOKPARK RD.

Cleveland, Ohio

(190)

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA

Prescriptions — Vitamins

First Aid Supplies

Vogal St. Clair Ave in E. 63 St.

MALI OGLASI

Naprodaj

Nova hiša na 5800 Highland Rd., 5 sob. Imamo tudi druge hiše naprodaj. Kličite vsak čas.

Frank Strumbly
5719 Highland Rd.
HI 2-4479

(186)

Soba se odda

Oddajo se 3 sobe in kopalnica na E. 63 cesti, samo novoporočencem. Kličite HI 2-4479, Frank Strumbly. (186)

Če hočete prodati

hišo ali drugo posestvo, se obrnite do nas. Prodamo hitro. Imamo več kupcev na seznamu.

Henry Olszens Realty
1266 E. 71 St.
HE 1-8726

(188)

Sobe se odda

Tri sobe se oddajo, ako kupite pohištvo za te 3 sobe. — Zglasite se na 1106 E. 64 St., apt. št. 3. (186)

V najem

Odda se v najem velika in lepo opremljena soba poštenima Slovenkama ali pa mladem paru. Na razpolago sta tudi kuhinja in pa sprejemnica poleg drugih ugodnosti. — Zglasite se na 1061 E. 68. St. —(186)

Iščejo stanovanje

Mož in žena ter 10 mes. star otrok iščejo 4 ali 5 sob v St. Clairski okolici. Kličite VU-3-3366. —(188)

Naprodaj

Na E. 220. cesti 5-sobna hiša, 3 spalnice, plinska kurjava, beški zastori, garaža in dovoz, lot 50x130, sadno drevje, cena \$12,900.

Imamo za prodajo nekoliko novih hiš, ki so v gradnji in ki bodo kmalu dovršene. Imajo 4½ sobne edince, so iz opeke (brick and frame). Cene so zelo ugodne.

Kovac Realty

960 E. 185th St.

KE 1-5030

(190)

ČE HOČETE . . .
prodati ali kupiti posestvo
ali trgovino, obrnite
se do nas

JOS. GLOBOKAR

986 E. 74th St.

HE 1-6607

Zeliš v osamljenosti zvestega prijatelja? Ga privočiš svojim dragim? Naroči čimprej slovenski splošno misijonski mesečnik

"KATOLIŠKI MISIJONI"

V mesečnih obiskih te bodo razveseljevali ob tridesetletnem jubileju svojega obstoja skozi leto 1953 na 680 straneh. Urejevani od slovenskih lazaristov in tiskani v Buenos Airesu, ti bodo prinašali ob sodelovanju številnih slovenskih misijonskih pionirjev zanimiva poročila iz vseh delov sveta. Ob številnih lepih slikah boš lažje razumel aktualne članke, strahovito borbo človeštva za zmago dobrega nad zlim. Prijetno razvedrilo, široka razglednost, sočutje z duhovno bedo bližnjega, globoko cenjenje tvoje vere bodo bogati sadovi tega branja. V zahvalo se potruji, da bodo KATOLIŠKI MISIJONI brani v sleherni pošteni slovenski hiši v izseljenstvu, od vseh, ki jim ni vseeno, kam svet drvi.

Naročite Katoliške misijone takoj ali zahtevajte prve številke na ogled: Lenček Ladislav, Calle Cochabamba 1467, Buenos Aires, Argentina.

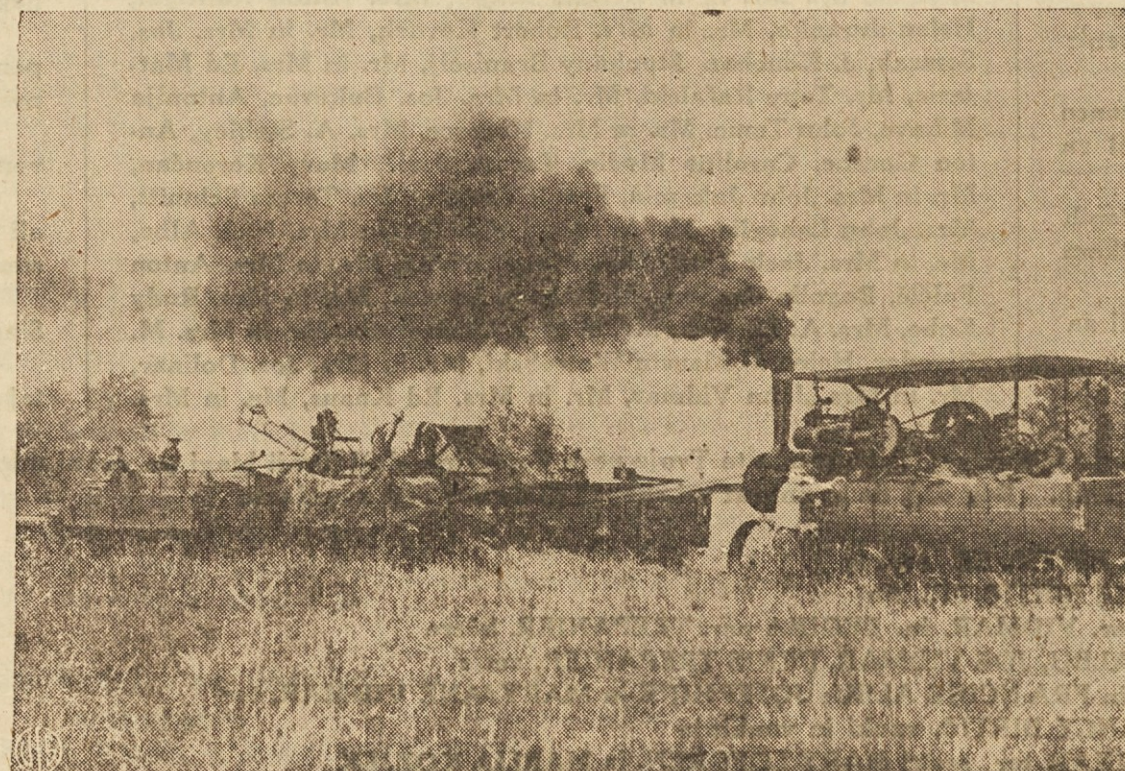
Za U.S.A. in KANADO samo \$2 letno, s pestro priložo "MISIJSKA NEDELJA" na 178 straneh pa \$1 več. Pišite na naslov:

REV. CHARLES WOLBANG, C.M.
500 East Chelton Ave., Philadelphia 44, Pa. U.S.A.

FRANCE GORŠE AKADEMSKI KIPAR

Izvršuje vsa dela cerkvene in liturgične umetnosti po lastnih izvirnih načrtih, tudi postaje križevega pota v bakru, mavcu ali v žgani glini. Izvršuje tudi načrte za slikana okna, paramente, prapore, kelihe in monštrance.

6519 St. Clair Ave. Tel. HE 2-1290
Cleveland 3, Ohio

KOT NEKDAJ V STARIH ČASIH — Vlak? Ne, le staromodni mlatilni parni stroj. Arthur Flack iz Alpha, Ill. je kupil stroj lanske leto zgolj v zabavo, vendar pa je letos z njim omlatil žito, kar ga je zraslo na 37 akrih. Sosedje so prišli od vseh strani, ko so videli oblake dima, pa so radovedno ogledovali starodavni stroj, ki v resnici spada v muzej.

JOHAN BOJER:

IZSELJENCI

ROMAN

No da, zato je stvar tako, da je med vsakim sosedom še četrta sekcija proste, ki jo lahko kupiš potem kot premetion land po dolarju oral, za smešno ceno. Da, da, potem ima človek dvanajst sto maalov mastne zemlje, po kateri se da nekaj časa potikati. In če bo tudi nekega dne premajhno — "he, kaj praviš, Anton?" — je tukaj širna prerija. V Ameriki so Norvežani, ki imajo po deset do dvajset sekcij, torej vsega petdeset tisoč maalov. Kraljestvo Ragne, hčerke Adilove, je bilo komaj tolikšno.

Stali so in gledali drug v drugega. Kal je mislil na to, kako je v Skaretu na plečih nosil zemljo na skale, da je dobil tako debelo plast prsti, da se je setev izplačala. Zdaj je stal na svetu polnem najfinejše zemlje, brez korenin in kamenja, ki je bila poraščena s travo, v kateri se je skrila mož, in katere je bilo dovolj za milijon krav. Vzemi jo, Kal — šest sto maalov danes, in jutri dvanajst sto, he, he. Temu se pravi v stari domovini posestvo. Kaj ni sanjal?

Potem so se morali sporazumeti o mojem in tvojem. "Izberite, kar hočete!" Erik je gledal zdaj tega, zdaj onega. "Zemlja je prav tako dobra tukaj kakor tam, samo povejte." Gledali so proti vzhodu in zahodu, hodili od ene sekcije do druge. Ali je bilo kje kaj razločka? V teku dopoldneva so se vsekakor sporazumeli. Kal je

vzel svoj kos v zahodnem kotu. "Jaz tako redkokdaj potujem v mesto," je dejal in se muzal. "O, lisjak!" je rekel Morten, "pri tem imaš gotovo svoje namene." Zraven Kala je vzel svoj del Erik in potem so prišli Anton Noreng, Joe Berg, Morten Kvidal, Per Foll, nazadnje Ola Vatne. "Seveda, ti moraš biti čim bliže mestu," je rekel učitelj porogljivo in vihal svoje brke. Ampak zdaj niso svoje taborišča nič več videli. Opazili so samo dvigajoči se steber dima. Res, zdaj so bili v novem svetu, kjer so bila posestva zelo velika.

Proti poldnevu so se zopet bližali vozovom in že od daleč začutili vonj po pečeni slanini. Žene so imele polne roke dela. Nekateri so medle maslo, druge so peklo kruh. Ana je prala obleko, tam je bil majhen potok. Čudno je bilo videti, kako opravljajo vse to hišno delo pod milim nebom.

Ali še istega dne je Kal Skaret odšel na svoj lastni kos sveta.

V njegovem prerijskem vozu se je med vožnjo marsikaj nabralo, kar ga je delalo malo bogatejšega kakor druge. Star dimnik za peč in lesena kad, grablje in stol, ki je bil že tako pošdovan, da ga je dobil zastoj, ciza in kotliček, ki ga nihče ni hotel uporabljati, da, še celo star brusni kamen. Vse to se je dalo dobro uporabiti tam, kjer ni bilo od prej ničesar najti. Na vozu ni bilo nobenega

prostora več, ampak Kal je predmete tako tesno naložil, da je bil voz ves nasršen in podobno veliki čudni živali. Nazadnje je našel še star kubberull, čigar štiri kolesa so bila izgajana iz debelega debela. Sicer je bil voz kakor hrib med dvema paroma koles in dvema podolžnima deskama. Bil je prvo izseljenčovo vozilo. Na njem je vozil pridelek domov, z njim se je vozil v mesto in na svatbo in na njem je peljal nekega dne krsto na pokopališče. Samo ob sebi umevno je moral Kal imeti kubberull, ko ga je videl, kako leži tam neuporabljjen in izpostavljen vsakemu vremenu.

Spravil je doberšen del svojega tovora nanj in zraven tega še vrečo moke, plug in poljsko orodje, deske in zaboje z vsakovrstnimi stvarmi, ki mu jih je dal Erik kot njegov delež. Potem je vozilo privezal k svojemu vozu. "Get up! get up! Lahko noč vsem skupaj in hvala lepa za družino!" Otroci so vodili krave na vrvi, Karen je sedela pri košari s kokošmi in zaboju s prašički. Krog nje se je vse vrtelo in v glavi je čutila strašne bolečine. Kal je peljal z obema voloma, z Jinom in Ebbejem, preko sveta svojih tovarišev in prišel končno na svoje posestvo. Seveda je imel svojo skrivno misel, ko si je izbral najbolj oddaljeni kos sveta. Na ta način je imel na eni strani divjino. Od nje bi si lahko nekega dne prisvojil še en kos in združil potem vse v eno posestvo.

Sprevod se je ustavil, živali so izpregli in Karen je stopila iz voza. Vsi so obstali in gledali okrog sebe. Šest sto maalov zemlje je njihove in sredi posestva stoji voz, majhna hiša na štirih kolesih, njihovo prvo bivališče v tem svetu. Trava jim je segala do bokov. Kal se je moral najprej s koso lotiti trave, da je napravil prostor,

na katerem se je bilo mogoče obrniti.

Tako je bil kmalu pri delu in vihtel koso. O jej, tukaj je bilo dovolj krme. Ko bi imel tisoč krav! In hiše in ljudi za vse! Ko je kosil, da se mu je čelo oznojilo, je Karen sedela in strmela predse. Otroci so se zbrali okrog nje. Siri ji je hotel sedeti v naročju. Kal jih je gledal. "Anders in Oluf — prični postavljati hlev za prašiče in kokoši," je rekel in kosil dalje. Vraga, le kaj je ženi? Dekletci sta govorili o Indijancih. Odkar so prišli semkaj, sta bili že toliko slišali o njih. Pomislite, če bi prišli nocojšnjo noč! Ali vsi možje so zaradi varnosti imeli vsak svojo puško. Mati ju ni poslušala, le sedela je in gledala v praznino.

"Da, da, zdaj se vsaj lahko ganemo," se je oddahnil Kal, ko se je vrnil s koso. Pokosil je majhen del travnika, kjer je ležala zdaj trava v gredah. To je bilo njihovo prvo dvorišče. Res, fantoma mora pomagati pri hlevu, ki sta ga postavljala. Na vozu je imel kole, da bi jih zabil v zemljo. Erik je mislil na vse. In tam je žična mreža. Kojot je kakor vrag na kokoši in prašičke. Mogoče pride sam volk. Vsekakor je bilo treba hlev tako zgraditi, da bo držal.

Potem je šla za vodo. Iskal je okrog in teptal, dokler ni nekaj čudno vzdihnilo pod nogami. Z lopato je sunil v prst — nič. Kal je iskal dalje. Vzelo mu je precej časa. Potem je našel mesto. Tukaj je voda. Kučmo je vrgel v stran in pričel kopati. Karen je še zmeraj sedela nepremično in otroci okrog nje. "Poišči gori za večerjo!" je zaklical fantoma. In delal je dalje. Nastala je luknja, iz katere je privrela voda. Vodnjak. "Hej, žena, pridi semkaj in si ga privoščiti kozarec!" Ali Karen ne sliši. Ničesar drugega ne vidi kakor ravnino,

ravnino in samo ravnino. In to variši s poti so tako daleč. Ampak tukaj vendarle stoji voz, majhen dom na štirih kolesih. Hudo je bilo v Skaretu, ampak to tukaj... Karen vzdihne.

Otroci se vrnejo s suho travo. Lonec s kašo mora spet nad ogenj. In zdaj, v prostornem hlevu iz žice, so kokoši in prašički postali tako živahni. Tudi ljudem je bolj domače. Potem sedijo starši in otroci v krogu in večerjajo. Sami zase, tega niso doživeli, kar so zapustili dolgo mizo v Skaretu.

Ozirajo se drug na drugega. Da, da, zdaj so tukaj.

Apak nocoj hoče Kal spati pri Karen. Ni majhna stvar, imeti

šest sto maalov. Prvi dan je skoraj kakor svatba.

Vse bolj hladno je. Solnce je zašlo. Otroci, fanta in dekletci, morajo nocoj spati pod vozom. Kal jim je tam dobro postlal. "Saj te ne bo zeblo, mala Siri?" Nazadnje sam leže zraven Karen in po vročem čudovitem dnevu tiho stoka z zaprtimi očmi.

Zunaj je čuti težek korak. "Bo". Ah, to je Erickov "Buck", ki bi rad obiskal svojega prijatelja "Jima".

Kal na marsikaj misli. Od teh šest sto maalov mu hitijo misli k majhnim sivim poslopjem v Skaretu. Končno tiplje po Karenini hrapavi roki.

"Da, žena, zdaj smo torej tukaj."

"Da, Kal. Bila je dolga pot." (Dalje prihodnjič)

V blag spomin

DRUGE OBLETNICE SMRTI
NASEGA LJUBLJENEGA IN
SKRBNEGA OČETA

Joseph Dolenc

ki je zaspal v Gospodu dne
20. septembra 1951

Dva leta že sta minila,
kar Tebe več med nami ni,
Bog odzvel nam je očeta
srce Tvoje našlo je pokoj.

Blag spomin na Tebe, dragi,
živel med nami bo do konca dni,
nad zvezdami že duša blaga biva,
in prosi za nas milosti.

Tamkaj zopet se združili,
enkrat skupaj bomo vsi,
Tebi vsi bomo tja sledili,
na svidenje nad zvezdami.

Tvoji žalujejo:
JEAN por. SRAY, JOSEPHINE
por. DEFRAINE, FRANCES
por. LEGERSKI, hčere
JOHN, FRANK, ANTHONY,
sinovi
BRATJE, SESTRE in
DRUGI SORODNIKI
Cleveland, Ohio, 21. sept. 1953.

PREMISLITE DOBRO, KO VOLITE!

Na glasovnici volite za

FRANK G.

LAVRICH

za Councilmana

23. varde

Primarne volitve v torek 29. sept. 1953

BARAGOVA PRATIKA

ZA LETO 1954

ima pestro in zanimivo vsebino. Vsak jo bo vesel.

Naročite si jo dokler je v zalogi.

Stane \$1.25

s poštnino,

kar je poslati v Money order, čeku ali gotovini na:

BARAGOVA PRATIKA

6519 W. 34th St.

Berwyn, Ill.

P. S.: Znamk, prosimo, ne pošiljajte

Naznanilo in Zahvala

Žalostnega ter potrtega srca naznanjamo vsem številnim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrla naša ljubljena soproga in skrbna mati

1889

Frances Birtič

1953

(Rojena DOLINAR)

ki je previdena z svetimi zakramenti zaspala v Gospodu dne 22. avgusta 1953.

Naša ljubljena pokojnica je bila rojena 9. marca 1889 v Horjulu pri Vrhniki na Notranjskem. Od tu je leta 1909 prišla v Ameriko.

Pogreb se je vršil dne 26. avgusta iz pogrebnega zavoda Anton Grdina in Sinovi v cerkev sv. Vida. Pogrebno sv. mašo zadušnico je daroval Rev. Louis B. Baznik ob asistenci Msgr. Matija Škerbeca in Rev. Victor N. Tomca. Po pogrebni sveti maši pa je bilo truplo prepeljano na pokopališče Kalvarija ter ondi položeno v družinsko grobnico.

Na tem mestu se prav iskreno zahvalimo Rev. Louis B. Bazniku za opravljeno pogrebno sv. mašo in druge pogrebne molitve, ki jih je opravil za pokojno. Naj mu dobri Bog za to obilno poplača za vse.

Dalje se iskreno zahvalimo Msgr. Rt. Rev. Škerbcu za asistenco pri sv. maši, in pa ker je pokojno spremil na pokopališče, in opravil zanj druge molitve. Tudi njemu naš iskreni Bog plačaj.

Naša iskrena zahvala Rev. Victor N. Tomcu za asistenco pri sv. maši in druge pogrebne molitve, ki jih je opravil za pokojno.

Naša iskrena zahvala vsem, ki so poklonili toliko lepih vencev, ter ozaljšali pokojno, ko je počivala na mrtvaškem odru ter ji tako izkazali zadnjo čast.

Enako se prav iskreno zahvalimo vsem, ki so darovali za svete maše, ki se bodo opravile za mir in pokoj njene duše.

Vence in za svete maše so dali sledeči: Joe in Nettie Bir-

tič, Mr. in Mrs. John Bergles, Anton Baznik in družina, Cleveland Twist Drill Co., društvo sv. Ane št. 4 SDZ, Mr. in Mrs. Nick Phillips, Mr. in Mrs. Lofgrin, Frank Dolinar, Mary F. Palčić, Milich in Marija Djurković, Mr. in Mrs. Fred Sorg, Mr. Hy Coffman, Mr. in Mrs. Joe Sustaršič, Mrs. Joe Cohen, Mrs. Wm. Suhadolnik, Cleveland Twist Drill Cafeteria, Mr. in Mrs. Ernest Palčić, Frank Slabe (Cleveland), Frank Slabe, Worth, Ill., Mr. in Mrs. Grbovan, Mr. in Mrs. Frank Majer, Locke Machine Co., Mary Zdesar, Luke in Mary Birtič, Mr. in Mrs. John Wenzel, Mr. Anton Grdina, Mr. Louis Bergles, Mrs. Sofia Carnes, Mr. Rudy Marolt, Mr. in Mrs. Carter Guthrie, Sosedje iz E. 58 St., Mr. in Mrs. Stan Majer, Mrs. Anton Nahtigal, Helen Juranko, Mr. in Mrs. Robert Kovach, Mr. in Mrs. Jos. Somrak, J. Konchan, Stephany Braniselj, Mr. in Mrs. Ed Matjasic, Mr. Tony Rafalski, Mr. in Mrs. Jos. Bukovac, Antonija Mihevc, John Tomc, Mr. in Mrs. Korosec, Mrs. A. Stebley, Anton Gorenc, Caroline Modic, Teresa Jerič, Mary Korencan, Mr. in Mrs. John Jakomin, Frank Zevnik, Mrs. Teresa Schmitt, Mrs. John Laneglia, Mr. in Mrs. Luka, Mr. in Mrs. Nick Albu, Mr. in Mrs. Jack Turk, Mrs. Mary Grivitz, Mr. in Mrs. Anton Palčić, Bogolin družina, Mr. Anton Lawisa, Mr. in Mrs. Rudy Kobe, Mrs. A. Laurich, Mr. in Mrs. Czalneratis, Mr. in Mrs. M. Zivoder, Helen in Marvin Watrobski, Mr. in Mrs. Jos. Dolinar, Mr. in Mrs. John Vidmar, Mr. in Mrs. Ed Knaus, Mr. in Mrs.

Paul Gibbs, Jr., Mr. Jerney Alich, Franc Lončar, Tom Ackim, Mr. in Mrs. Ray Albu, Mr. in Mrs. A. Ludvik, Mr. Louis Goz-nik Mr. in Mrs. B. M. Carr, Mrs. Mary Vidmar, Mr. in Mrs. Vincent Vidmar, Mr. in Mrs. J. Petelin.

Dalje iskrena zahvala vsem, ki so na dan pogreba dali na razpolago svoje avtomobile ter mnogim tako omogočili, da so se mogli udeležiti pogreba.

Naša zahvala vsem, ki so prišli pokojnico kropiti, ko je počivala na mrtvaškem odru ter molili za mir in pokoj njene duše. Še prav posebno pa onim, ki so se udeležili pogreba, zlasti sv. maše ter potem spremili pokojno na pokopališče, vse do njene groba.

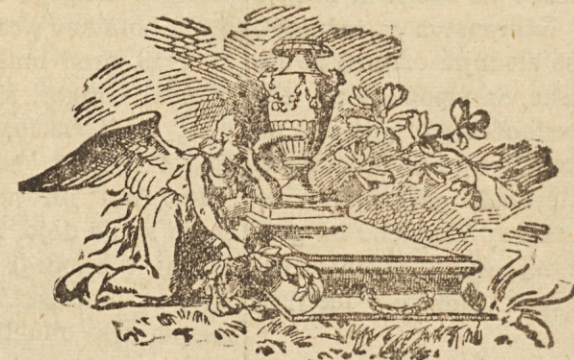
Naša posebna zahvala društvu sv. Ane št. 4 SDZ za vso pomoč in naklonjenost in pa ker so ob krsti pokojne molile sv. rožni venec.

Dalje iskrena zahvala dobrim sosedom iz E. 58. ceste, za venec in pa za svete maše.

Dalje iskrena zahvala za izraze sožalja, bodisi ustmeno ali pismeno. Prav tako tudi vsem, ki so nam kaj pomagali ob smrti naše drage pokojnice.

Najlepša zahvala pogrebniemu zavodu Anton Grdina in Sinovi za tako vzorno in lepo vodstvo pogreba.

Končno zahvala prav vsem, ki so nam kaj pomagali ob tej za nas težki in bridki uri. Vsem iskreni: Bog plačaj.

A Ti, ljubljena soproga in skrbna mati počivaj v miru in lah ka naj Ti bo gruda te Tvoje nove domovine, duši Tvoji blagi pa večni mir, ki Ti ga iz vsega srca želimo. Naj Te dobri Bog poplača za vse Tvoje trpljenje in skrbi z večnim veseljem v družbi izvoljenih. Bog daj, da se enkrat vsi skupaj snidemo: nad zvezdami.

Tvoji žalujejo:

MIKE BIRTIČ, SR., soprog
MIKE BIRTIČ, JR., sin

FRANCES por. ALBU, JOSEPHINE por. VIDMAR, in REGINA por. TREPANIER, hčere
MARIE BIRTIČ, snaha; JOHN ALBU, JOE VIDMAR, DENIS TREPANIER, zetje
JOHN, Jr., DANIEL, NICHOLAS, ALLEN, DARYL in FRANCINE ALBU; JOSEPHINE in MARYJANE VIDMAR, ter
MICHAEL in NANCY BIRTIČ, vnuki in vnukinje

Pokojna zapušča tu tudi brata FRANK DOLINAR, ter sestre MARY LOFGREN, in MARIJA KOZJEK

Cleveland, Ohio, 21. septembra 1953.

Križ nam je drevo življenja,
v njem nam upanje zori;
da če smo z Kristusom trpeli
sešli se bomo z njim,
v srečni večnosti!